

Thư Báo Số.1

Dự án nâng cao khả năng thích ứng với thiên tai Tại miền Trung Việt Nam

Ngày 20 tháng 3 năm 2010

1. Giới thiệu

Tháng 9 năm 2009, cơn bão Ketsana đã tàn phá và gây thiệt hại nặng cho Việt Nam. Miền Trung Việt Nam thường bị lũ và bị thiên tai tàn phá nặng nề. Đặc điểm tự nhiên của vùng này là khoảng cách ngắn từ núi tới biển, các mối nguy hiểm liên quan tới nước do bão nhiệt đới và những ngọn núi dốc gây ra, v.v. Những điều kiện tự nhiên này cũng giống như ở Nhật Bản vì vậy các kiến thức và kinh nghiệm ở Nhật có thể giúp ích cho việc xây dựng xã hội phòng chống thiên tai tại khu vực này.

Dự án “ Dự án nâng cao năng lực thích ứng với thiên tai tại miền Trung Việt Nam” do JICA (Tổ chức hợp tác quốc tế Nhật Bản) thực hiện. Mục đích chính của dự án là nhằm tăng cường hệ thống quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng tại 3 tỉnh miền Trung Việt Nam (Thừa Thiên Huế, Quảng Nam và Quảng Ngãi). Dự án bắt đầu thực hiện từ tháng 3 năm 2009 và kéo dài tới tháng 2 năm 2012. Các hoạt động của năm thứ nhất đã kết thúc và các công việc của năm thứ hai đang được triển khai.

Các chuyên gia trên nhiều lĩnh vực của tổ chức JICA sẽ tham gia dự án này. Những chuyên gia này sẽ hợp tác với các cán bộ và cơ quan hữu quan của Việt Nam để thực hiện các công việc cụ thể. Các chuyên gia của JICA đều là kỹ sư, nhà khoa học, nhà nghiên cứu. Nét chính của dự án này là “Dự án thiên về kỹ thuật (công trình)”

Bốn hợp phần chính (Phát triển năng lực của cán bộ và tổ chức, Xây dựng kế hoạch quản lý lũ phối hợp, Quản lý rủi ro thiên tai tại cộng đồng và Kiểm soát xói lở bờ sông) sẽ được triển khai trong dự án này. Thư Báo đầu tiên này sẽ giải thích những nét chính của 4 hợp phần và kế hoạch kể từ ngày hôm nay.

Bão Ketsana

Sông Hương (Thừa Thiên Huế)

Sông Thu Bồn (Quảng Nam)

2. Phát triển năng lực của cán bộ và tổ chức

Nâng cao năng lực của người dân và tổ chức từ cấp quốc gia tới cấp cơ sở. Một chuyên gia thường trú tại Huế sẽ thực hiện việc chuyển giao kỹ thuật thông qua công việc thường nhật. Thêm nữa, các chuyên gia JICA sẽ chuyển giao kỹ thuật thông qua các hoạt động và hội thảo, bài giảng, tập huấn. Trong phần này sẽ tổ chức 3 loại chương trình đào tạo sau:

1) Tổ chức các khóa đào tạo tại Hà Nội và Đà Nẵng dành cho cán bộ tỉnh

Tổ chức 3 khóa đào tạo (ví dụ: Bảo vệ bờ sông, Quản lý thiên tai tại cộng đồng, Bản đồ cảnh báo nguy hiểm). Trong năm nay, chuẩn bị tài liệu đào tạo và đào tạo giảng viên

2) Các khóa đào tạo tại Huế và Quảng Nam dành cho những cán bộ có liên quan từ cấp tỉnh tới cấp cơ sở

Tổ chức nghiên cứu kiến thức và kỹ thuật cơ bản (rộng và đa dạng) liên quan tới thiên tai. Trong năm nay, chuẩn bị tài liệu đào tạo và đào tạo tập huấn viên cơ sở (TOT)

3) Tổ chức các hội thảo chuyên đề liên quan tới quản lý thiên tai.

Các chuyên gia không thường trú của JICA sẽ tổ chức các khóa đào tạo và các buổi hội thảo chuyên đề liên quan tới thiên tai. Ví dụ như các chủ đề “vận hành đập và lũ lụt”, “thiên tai và tuyên truyền”.

Hội thảo tại Hà Nội, tháng 7. 2009

Cán bộ đi tập huấn tại Nhật, tháng 11. 2009

3. Kế hoạch quản lý lũ phối hợp

Quản lý lũ phối hợp nhằm mục tiêu giảm thiểu họa do lũ gây ra thông qua việc kết hợp các giải pháp “cứng” và “mềm”. Các giải pháp cứng bao gồm xây dựng đập, đê, kè, v.v. Các giải pháp mềm bao gồm việc cảnh báo, kế hoạch sử dụng đất, bảo vệ rừng và khái niệm “sống chung với lũ”. Dự án sẽ bao gồm việc thực hiện Kế hoạch quản lý lũ trên lưu vực sông (sông Hương và Thu Bồn).

Việc thu thập dữ liệu, khảo sát thực địa, v.v được thực hiện năm trước. Chương trình mô phỏng chống lũ sẽ được thực hiện dựa vào thông tin thu thập trong năm nay. Mô hình mô phỏng này sẽ tính tới sự thay đổi khí hậu toàn cầu như thay đổi về lượng mưa và mực nước biển. Thêm nữa, bản đồ cảnh báo nguy hiểm về lũ lụt, sạt lở bờ sông và lở đất sẽ được soạn thảo trong hợp phần này. Hoạt động trong hợp phần này sẽ được triển khai vào tháng Tư và việc chuẩn bị diễn tập và lập bản đồ cảnh báo nguy hiểm sẽ được hoàn thiện vào

tháng 9 năm nay

Kế hoạch quản lý lũ phối hợp sẽ được soạn thảo vào năm tới căn cứ vào kết quả của năm nay

4. Quản lý thiên tai lấy cộng đồng làm trung tâm

Các hoạt động với sự tham gia của cộng đồng rất quan trọng trong việc giảm thiệt hại do thiên tai gây ra. Các hoạt động Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng (CBDRM) sẽ được triển khai với sự hỗ trợ kỹ thuật của các chuyên gia JICA.

Các hoạt động của năm nay chủ yếu sẽ được thực hiện tại khu vực triển khai dự án thí điểm. 8 vị trí thí điểm của dự án đã được lựa chọn thông qua việc khảo sát thực địa, thu thập dữ liệu và trao đổi tại địa phương. Các hoạt động tại cộng đồng bao gồm gắn mốc báo lũ, diễn tập cảnh báo di dời, lập bản đồ cảnh báo nguy hiểm, các buổi tập huấn, v.v. Các hoạt động này sẽ được thực hiện từ tháng 5 tới tháng 9 năm nay. Riêng buổi diễn tập di dời sẽ được thực hiện vào tháng 9 năm nay

Việc xây dựng nhà di tản, đường xá và chuẩn bị sách hướng dẫn cũng như lập kế hoạch quản lý rủi ro thiên tai dự kiến sẽ được thực hiện vào năm tới

Địa điểm thực hiện dự án thí điểm về quản lý thiên tai dựa vào cộng đồng

Thừa Thiên Huế	Quảng Nam	Quảng Ngãi
Thôn Kim Ngọc, Thôn La Khe Bai thuộc xã Hương Thọ, huyện Hương Thủy	Thôn Thạnh Xuyên, xã Duy Thu, huyện Duy Xuyên	Thôn Phước Lộc, xã Đức Phú, huyện Mộ Đức
Lưu Hiền Hòa xã Phong Mỹ, huyện Phong Điền	Thôn Trung Hà, xã Cẩm Kim, thành phố Hội An	Đội 12, thôn Châu Từ, xã Bình Nguyên, huyện Bình Sơn
Khu dân cư Còm Bài, thôn An Xuân, xã Quảng An, huyện Quảng Điền	Thôn 3, xã Tiên Lộc, huyện Tiên Phước	

Đi khảo sát tại cộng đồng

Trao đổi với người dân

5. Bảo vệ bờ sông

Bờ sông ở miền trung Việt Nam bị lũ làm hư hại nặng (bị xói mòn). Các biện pháp bảo vệ bờ

sông quy mô nhỏ và chi phí thấp sẽ được thực hiện thông qua việc áp dụng các kinh nghiệm truyền thống của Việt Nam và Nhật Bản

Sau khi khảo sát thực địa, thu thập dữ liệu, phỏng vấn tại chỗ và phân tích kỹ thuật chúng tôi đã tìm ra giải pháp và 2 địa điểm để triển khai dự án thí điểm. Hai địa điểm được lựa chọn trùng với nơi thực hiện dự án phòng chống thiên tai dựa vào cộng đồng. Chúng tôi hy vọng dự án thí điểm bảo vệ bờ sông sẽ được người dân tích cực tham gia và giúp đỡ.

Việc xây dựng dự án thí điểm này sẽ được triển khai và dự kiến sẽ hoàn thành vào tháng 9 năm 2010. Việc soạn thảo và duyệt sách hướng dẫn và các quy chuẩn cho việc bảo vệ bờ sông tại Việt Nam sẽ được thực hiện vào năm 2011

<p>Xã Kim Ngọc bên sông Hương</p>	<p>Xã Thạnh Xuyên bên sông Thu Bồn</p>

- Văn phòng tại Huế
2 B, đường Trần Cao Vân, TP. Huế
(Ban chỉ huy phòng chống lụt bão và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh)
- Văn phòng tại Quảng Nam

117 Hùng Vương, TP. Tam Kỳ
(Ban chỉ huy phòng chống lụt bão tỉnh Quảng Nam, Chi cục Thủy lợi tỉnh)

• **Liên lạc**

- Ông Miura Hirohisa (Chuyên gia thường trú Jica), hòm thư điện tử: hiromiu2008@yahoo.co.jp
- Ông Nakamura Satoshi (chuyên gia dự án Jica), hòm thư điện tử: NKMRvt@gmail.com